GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 118. *Mercurĭ 29 Maiu (10 Iunie)* **1885.**

Brașovŭ, 28 Maiu (9 Iunie) 1885.

Unŭ colaboratorŭ alŭ ḑiarului „Egyetértes“, făcêndŭ o escursiune cu unŭ deputatŭ ungurŭ, în comitatulŭ Huniădórei, istorisesce multe de tóte despre lupta desperată, ce o pórtă în acelŭ comitatŭ o mână de „elementŭ cultŭ maghiarŭ“ cu românimea de acolo, ca sĕ o recuceréscă pentru „idea naționala și de statŭ maghiarŭ.

Este cunoscutŭ, că pretinșii învĕțațĭ ungurĭ din Huniădóră au făcutŭ straniă descoperire, că poporulŭ românŭ de acolo arŭ fi compusŭ mai multŭ din Maghiarĭ romanisațĭ. Acéstă descoperire le servesce ca îndemnŭ și mai mare de a face din Românii Uniădórei Ungurĭ.

„Lupta pentru recucerire“, cum o numescŭ ei, formézā obiectulŭ celei mai marĭ admirațiunĭ a numitului călĕtorŭ.

In comitatulŭ Huniădórei, ḑice elŭ, fiecare Ungurŭ, e pĕtrunsŭ de marea însemnătate a misiunei sale patriotice, fiecare e unŭ apostolŭ alŭ lățirei ideii naționale. Muncesce, se ostenesce, ca sĕ-șĭ câștige pânea de tóte ḑilele, și pe lângă acésta ține cu totŭ sufletulŭ la ideia de a recucerí pentru maghiarismŭ pe toțĭ aceia, carĭ s'au ruptŭ de elŭ, și și pe aceia sĕ-'ĭ atragă la sine, carĭ nicĭodată nu s'au ținutŭ de elŭ. Maghiarulŭ se 'narmézā cu entusiasmŭ și pe cale pacĭnică pórtă lupta nesângerósă departe de orĭ-ce egoismŭ (?), numai din curatŭ patriotismŭ. Pe fiecare ḑi, pe fiecare sĕptămână înregistrézā câte unŭ succesŭ, și nu are altă rĕsplată (?) decâtŭ consciința, că și-a împlinitŭ datoria.“

Centrulŭ acestei lupte — ḑice călĕtorulŭ ungurŭ, — este colonia dela stațiunea Piski.

Dela acestŭ punctŭ se lățesce maghiarisarea, aicĭ se află o scólă maghiară cu șése clase, care are trei sute de scolarĭ; scolarii suntŭ în cea mai mare parte din cele trei sate dimprejurŭ. Ei suntŭ toțĭ Românĭ, a cărorŭ părințĭ nu sciu de locŭ ungeresce dar pentru aceea „se maghiarisézā“ copii lorŭ în scólă. Invĕțătorii se îngrijescŭ și de aceea, ca sĕ bage în copii semțĕmêntulŭ naționalŭ maghiarŭ și impresiunile ce le capĕtă în scólă copilulŭ — speră călĕtorulŭ ungurŭ — că nu se vorŭ schimba prin contactulŭ lorŭ cu părinții.

Apoi ne mai spune, că scolarii au declamatŭ versurĭ frumóse ungurescĭ, și că óspeții au fostŭ primițĭ, la întrarea lorŭ în scólă, de fetița preotului românescŭ dela Deda, c'unŭ discursŭ de bine-venire; ea era îmbrăcată în haine românescĭ, dér cu atâtŭ mai multŭ a surprinsŭ curata limbă unguréscă, cu care a recitatŭ discursulŭ ei bine studiatŭ.

Acelașĭ călĕtorŭ a întêlnitŭ în alte sate din apropiere scolarĭ românĭ, carĭ toțĭ vorbeau ungeresce. Se aflau acolo mamele unora din copii, ele nu sciau nimicŭ ungeresce, dér sĕ fi ḑisŭ, că băeții lorŭ le învață acasă ungeresce. (sic!)

Călĕtorulŭ termină prin a-șĭ esprimá încă odată admirațiunea pentru „succesele“ ce s'au dobênditŭ în comitatulŭ Uniădórei pe terêmulŭ maghiarisărei învĕțămêntului poporalŭ, ḑicêndŭ între altele:

„...Este neîndoiosŭ, că Maghiarii uniădórenĭ lucră cu mare energiă pentru maghiarisare...... Preoții românĭ se încércă de a contrastá, dér suntŭ slabĭ, pentru ca sĕ se pótă opune. Puterea stăruințelorŭ de maghiarisare se sêmte tare... Óre așa sĕ fiă?

Nu credemŭ ca puterea de resistență a românismului în Uniădóra sĕ fiă înfrantă. Dér mărturisimŭ că suntemŭ fórte neliniștițĭ, din causa tăcerei ce domnesce p'acolo de vreo doi anĭ încóce.

Dormŭ conducĕtorii Românilorŭ? De ce nu'șĭ dau mâna și ei, carĭ suntŭ multŭ mai numeroșĭ ca Maghiarii, spre a se apĕra de uneltirile de „recucerire“ ale acestora? De ce o mână de Ungurĭ se facă mai multŭ ca o óste de Românĭ? Cândŭ se voiŭ deștepta odată și frații din Unidóră? Orĭ dóră nu sunt și ei atâtŭ de harnicĭ, ca sĕ îmbrace apostolatulŭ naționalŭ, pentru binele și fericirea poporului românŭ? —

Limba maghiară în șcólele române.

Subŭ acestŭ titlu publică „Ellenzék“ din Clușiŭ, în numĕrulŭ sĕu de Lunĭ unŭ articulŭ, care dă pe față tóte tendințele de maghiarisare. Estragemŭ din acestŭ articulŭ următórele:

Se vede că s'a sfîrșitŭ cu gluma . . .

Ordinațiunea ministrului de culte și de instrucțiune publică cu data 28 Maiu nr.: 20,301 face finitŭ orĭ cărei îndoielĭ în acéstă privință.

In sensulŭ acestei ordinațiunĭ este nevalabilă alegerea de învĕțătorĭ ordinarĭ séu provisorĭ a tuturorŭ acelorŭ individĭ, carĭ au căpĕtatŭ decretulŭ începêndŭ dela 20 Iuniu 1882, dér nu și-a însușitŭ limba maghiară în scriere și în vorbire.

Invĕțarea limbei maghiare este prescrisă în modŭ hotăritŭ și inspectorii școlarĭ și comisiunile administrative au fostŭ provocate sĕ ia mĕsurile necesare.

Așadar, începemŭ în cele din urmă sĕ lucrămŭ cu seriositate.

Cum a fostŭ pănă acum?

A fostŭ așa, că autoritățile școlare române și-au bătutŭ jocŭ de lege. Au alesŭ și numitŭ asemenĭ învĕțătorĭ, carĭ nu cunoscéu limba maghiară, carĭ numai câtŭ i-au auḑitŭ de nume. Limba maghiară pentru aceea nu lipsea din planulŭ de învĕțămêntŭ, dar nimenea nu-o propunea.

Dar și unde învĕțătorulŭ scie ungeresce, nu s'a propusŭ acéstă limbă și dacă au fostŭ trașĭ la rĕspundere pentru acésta respectivii au rĕspunsŭ, că ceice învață ungeresce lipsescŭ din întêmplare dela școlă.

Autoritățile bisericescĭ române mai facŭ și alte comedii (!) înșelândŭ statulŭ (?) și pe ele însele. Susținŭ șcóle proprie, dar ce fel de șcóle? Zidirea e nesuficientă; îșĭ iau învĕțătorĭ cu câte 60—80 fi. pe anŭ; se propune numai odată pe sĕptĕmână (?), recvisite de școlă tufă . . . .

Acéstă procedere o practică bisericile române și acolo, unde se află și școlă de statŭ și comunală.

Legea ar trebui sĕ se reviḑuéscă și sĕ se străforme somându-se autoritățile confesionale ca sĕ arăte în timpŭ de doi anĭ starea școlelorŭ. Dacă în acestŭ timpŭ nu vorŭ rĕspunde tuturorŭ îndatoririlorŭ sĕ'și pérdă dreptulŭ de a mai susținé școle proprie.

Confesiunile deschidŭ totŭ felulŭ de școle nepermise după lege și p'acolo pe unde statulŭ s'a gânditŭ la instrucțiune. Dar e mai bine sĕ nu fie nici o școlă în comună, decâtŭ sĕ fie astfelŭ de școle, asemenĭ școle trebuie sĕ péră!

Trefort a observatŭ cum voiescŭ sĕ se jóce naționalitățile cu limba maghiară și s'a apucatŭ sĕ pună capĕtŭ agitațiunilorŭ culpabile.

Munca lui trebuie sĕ fie încoronată de succesŭ, căci dóră legea este pe partea lui.

Intr'adevĕrŭ, Trefort e cu legea și legea e cu elŭ. Cu alte cuvinte: când îĭ convine merge elŭ cu legea, cândŭ nu trebuie sĕ mérgă legea cu elŭ. Bietele naționalități sunt astfelŭ dependente dela grația ministrului și legea pentru ele nu mai e lege, ci unŭ jocŭ capriciosŭ alŭ voinții ministrului.

Ordinațiunea ministrului de instrucțiune, de care vorbesce foaia maghiară, este unŭ viu documentŭ, că dreptate au avutŭ cei ce au ḑisŭ la 1879, că legea privitóre la întroducerea forțată a studiului limbei maghiare în școlele nóstre poporale amenință viața acestorŭ școle!

O părere și unŭ sfatŭ.

Blașiu în 8 Iuniu.

Domnule Redactorŭ!

Amŭ avutŭ destulă ocasiune, când cu alegerile dietale din anulŭ trecutŭ, a ne convinge despre réua purtare a unorŭ preoțĭ, învĕțătorĭ și altorŭ Românĭ de o parte, ér de alta despre buna conduită a altora; dar nu numai anulŭ trecutŭ avut'am prilegiu de durere pentru atitudinea lorŭ, ci până în ḑilele din urmă amŭ pututŭ și putemŭ notá numele unora cu atitudine greșită, obscurĭ în ce privesce acțiunea lorŭ națională.

Causa relei lorŭ atitudine, credŭ a o afla în indiferentismŭ și în ignoranță. In indiferentismŭ întru câtŭ dênșii nu-șĭ batŭ capulŭ cum sĕ-șĭ procure vre-unŭ ḑiarŭ naționalŭ românŭ, care se luptă cu abnegațiă pentru poporulŭ nostru și care le-ar servi ca unŭ îndreptarŭ și unŭ conducĕtorŭ credinciosŭ pe calea adevĕrului, și așa unii — cu deosebire funcționarii, ca sĕ nu se arate rĕi patrioțĭ și sĕ nu cadă în disgrația superiorilorŭ lorŭ ungurĭ, — deși credŭ că cei mai mulțĭ nu din inimă, procură foi ungurescĭ seducătóre și șovinistice, care têmpescŭ bunulŭ simțŭ și așa cu încetulŭ, în nepăsarea lorŭ față cu ḑiarele românescĭ naționale, se înstrăinézā dela sînulŭ națiunii.

Unŭ fĕtŭ alŭ indiferentismului e ignoranța în sensŭ mai estinsŭ, căcĭ de unde, déca nu totŭ dintr'unŭ felŭ de indiferentismŭ, provine că unii preoțĭ și învĕțătorĭ nu-șĭ procură ḑiare române, deși starea lorŭ materială ar concede acésta?

Altfelŭ stă lucrulŭ cu ignoranța luată în sensŭ strînsŭ; sub acésta voiescŭ a înțelege, că unii preoțĭ și învĕțătorĭ — către dênșii mĕ îndreptŭ mai multŭ fiindcă în prima liniă ei suntŭ chemațĭ a conduce poporulŭ, nu-sŭ numai chemațĭ, ci le e chiar o datorință imperativă a lorŭ sĕ-lŭ conducă — cu totŭ sufletulŭ ar voi ca ei sĕ-șĭ procure o lectură plăcută prin procurarea de ḑiare române și așa sĕ sciă conduce poporulŭ pre calea adevĕrului, starea lorŭ materială însĕ nu le concede a-o face acésta nicĭdecum.

Fiindŭ naționalitatea în strînsă legătură cu biserica, credŭ și îmĭ place a crede că și alții vorŭ fi de o părere cu mine, că păstorii noștri sufletescĭ suntŭ chemațĭ sĕ curme relele acestea, carĭ ne ducŭ totŭ mai multŭ spre decădere morală în detrimentulŭ naționalității, impunêndŭ tuturorŭ preoțilorŭ și învĕțătorilorŭ procurarea de ḑiare române. Și acésta — aflu de bine — cam în urmatoriulŭ modŭ: preoții și învĕțătorii, carĭ dispunŭ de o avere óreșĭ-care îmbucurătóre sĕ fie silițĭ a-șĭ procura *celŭ puținŭ o* fóiă română cu programă națională, din banii lorŭ proprii, ér cei cu stare materială debilă, din banĭ de ai comunei respective, dintr'unŭ óreșĭ-care fondŭ séu cassă de a dênsei.

Credêndŭ a nu fi causatŭ prin acésta nicĭ o supĕrare nicĭ într'o parte nicĭ într'alta, ci espunêndu-mĭ simplaminte părerea mea, sulevată într'o conversare cu nisce onorabilĭ preoțĭ, rĕmânŭ ș. c. l.

Brutus.

SCIRILE ḐILEI.

Delegațiunile scólelorŭ române de aci au alesŭ Sâmbătă Eforia în persónele următorilorŭ domnĭ: dela Sf. Nicolae: Ioanŭ Petricŭ, C. Popazu, I. Lengĕrŭ, St. Iosifŭ, V. Voina, I. Stinghe, prof.; din Cetate: N. Strĕvoiu, D.

Ionciovicia, N. Ciurcu, Diam. Manole, G. B. Popp şi P. Nemeşŭ.

—0—

»Sieb. Deutsch. Tgbl.« e de părere, că transportulŭ de porcĭ, care a fostŭ înapoiatŭ din Steinbruch în Sibiiu a fostŭ sănĕtosŭ şi că pré s'au grăbitŭ veterinarii din Steinbruch a'ĭ declara bolnavĭ de vreme ce atâtŭ la visitarea dela Turnu-roşu câtŭ şi la cea din Sibiiu porcii s'au găsitŭ deplinŭ sănătoşĭ. După întórcere nouă visitare s'a făcutŭ în Sibiiu şi s'au declaratŭ ca bolnavĭ 3 porcĭ, dér nu de bóla de gură şi de unghii. Se va face o nouă visitare. Comercianţii, trei Românĭ, suferŭ pagube enorme.

—0—

D. Remus Roşca, candidatŭ de preotŭ, Sâmbătă în 6 Iuniu n. a fostŭ promovatŭ din partea universităţii din Pesta la gradulŭ de doctorŭ în sciinţele de statŭ. Felicitămŭ pe tênĕrulŭ doctorŭ!

—0—

Societatea de lectură »In. M. Clainiană« a teologilorŭ din Blaşiu, ţinêndu-şĭ în 30 Maiu st. n. a. c. şedinţa constituantă, şi-a alesŭ de oficialĭ pentru anulŭ scolasticŭ viitorŭ pre următorii domnĭ: preşedinte Macaveiu Groze clericŭ de anulŭ III, redactorŭ la fóia »Furnica« Demetriu Deacŭ clericŭ de an. III, notarulŭ corespondinţelorŭ: Georgiu Cheţianu cler. de an. III, cassarŭ: Basiliu Sêrbu cler. de an. II, controlorŭ Atanasiu Bologa cler. de an. I, bibliotecarŭ Valeriu Comşa cler. de an. I, rĕmânêndŭ a se alege notarulŭ şedinţelorŭ cu începutulŭ anului scolasticŭ viitorŭ.

—0—

»Kärntner Allg. Zeitung« a apărutŭ în doliu, findcă în cerculŭ electoralŭ electoralŭ alŭ Clagenfurtului s'a alesŭ ca deputatŭ în Reichsrath ministrulŭ de comerţŭ br. Pino.

—0—

Diarulŭ liberalŭ din Berlin »Vossische Zeitung,« într'unŭ articulŭ de fondŭ consacratŭ memoriei rĕposatului întru fericire principe Anton de Hohenzollern, laudă în terminĭ călduroşĭ nobilele calităţĭ şi marile merite ale ilustrului decedatŭ şi între altele dice, că A. S. R. Principele Anton n'a încetatŭ nicĭ unŭ momentŭ de a purta o viuă solicitudine pentru interesele Statului românŭ.

—0—

In urma morţii A. S. regale Antonŭ de Hohenzollernŭ, s'a ordonatŭ în armata română unŭ doliu de 30 de dile.

—0—

Comitetulŭ institutitŭ pentru ridicarea statuei lui C. A. Rosetti a începutŭ sĕ distribue în publicŭ liste de subscripţiune împreună cu unŭ apelŭ.

—0—

»Voinţa Naţională« află, că guvernulŭ românŭ ar avea de gândŭ sĕ instaleze pe una din moşiile Statului din judeţulŭ Bacău o fabrică de sodă din sare.

—0—

Parchetulŭ din Paris se ocupă de câteva sĕptĕmânĭ cu o defraudare de vr'o sută de milióne francĭ, ce s'ar fi comisŭ cu ocasiunea morţii prinţului Sturza în anulŭ trecutŭ. Moştenitorii acestuia aflară, după mórtea prinţesei Sturza născ Vogorides întêmplată în anulŭ acesta, numai 200 milióne din averea rĕposatului prinţŭ. Cercetarea din partea tribunalului a obţinutŭ resultatulŭ, că prinţulŭ cu câteva dile înainte de mórtea sa plasase 3 milióne francĭ în consols englezĭ. Despre celelalte 95 până la 97 milióne nu se scie încă nimicŭ.

—0—

Ministrulŭ francesŭ de instrucţiă Goblet rĕspunde la protestulŭ archiepiscopului din Paris contra secularisării Pantheonului prin urmĕtórea scrisóre: »Domnule Archiepiscopŭ! 'Mĭ-aţĭ adresatŭ unŭ protestŭ, a cărui formă şi conţinutŭ depăşescŭ cu totulŭ drepturile ce aveţĭ. In órecare mĕsură vĕ înţelegŭ iritaţiunea contra hotărîrii privitóre la Pantheon, deşi acésta e pe deplinŭ legală şi edificiulŭ nicĭodată n'a fostŭ cunsideratŭ de faptŭ ca o biserică menită pentru scopurĭ de cultŭ. Insă sentimentulŭ d-vóstră nu scusă aberaţiunile limbagiului, ce suntŭ contrare caracterului înaltelorŭ funcţiunĭ şi datoriilorŭ d-vóstră faţă cu guvernulŭ, şi nu vĕ autorisă de locŭ sĕ discutaţĭ actele şi politica generală a guvernului. O asemenea atitudine nu e de natură de a stabili raporturĭ pacifice între biserică şi statŭ. Regretŭ acésta. Rĕmâne asupră-vĕ de a aprecia, dacă astfelŭ aduceţĭ unŭ serviciu folositorŭ intereselorŭ, pe care le apăraţĭ.«

—0—

Serbarea Duminecilorŭ. Corpulŭ negustorilorŭ de Mode-Manufacte şi Mărunţişurĭ s'a adunatŭ 6 Iuniu a. c. sub presidiulŭ D-lui Carolŭ Fabricius şi s'a luatŭ prin aclamaţiune o decisiune pentru odihna Duminicei, obligându-se fiecare a aduce, la îndeplinire acéstă resoluţiă, începêndŭ cu data de 12 (24) Iuniu. Prin acésta e rugatŭ publiculŭ comersantŭ din Braşovŭ a 'şĭ regula astfelŭ afacerile sale ca Duminecile sĕ fiă respectate deia data de mai susŭ.

—0—

La cununia d-lui Teodor de Prunculŭ ce s'a celebratŭ Dumineca în Braşovŭ, au asistatŭ ca naşĭ d. George Goilav cu amabila sa soţiă. D-sa este unulŭ dintre marii proprietarĭ cei mai de frunte şi inteligenţĭ în Botoşanĭ.

Uneltirĭ de maghiarisare în Selagiu.

Selagiu 26 Maiu 1885.

Puternicii stăpânĭ din înaltulŭ Olimpŭ, îngrijaţĭ de sórtea nóstră, cu sila voiescŭ a ne îndopá cu cultura maghiară, ei nu voiescŭ ca în seclulŭ presentŭ numitŭ alŭ civilisaţiunei — când tóte popórele cu sete alérgă după cultură — sĕ ne lase de capulŭ nostru ca noi de noi prin şcolile nóstre, prin esercearea limbei nóstre şi rĕdimaţĭ pe ajutoriulŭ nostru sĕ ne putemŭ lumina, ci predomniţĭ de pofta nesăţiósă ca cu timpŭ sĕ ne pótă ab sórbe în elementulŭ maghiarŭ, prin totŭ feliulŭ de uneltirĭ se nĕsuescŭ a ne despoia şi de puţina libertate de care ne-amŭ pututŭ bucurá până aci sub fericita lorŭ ocârmuire.

Şovinismulŭ maghiarŭ este în órba presupunere, că în statulŭ nostru poliglotŭ numai o limbă póte sĕ esiste şi aceea este limba maghiară, şi spre a-şĭ realisá acestŭ visŭ de aurŭ, prin desconsiderarea drepturilorŭ altorŭ naţionalităţĭ aduce legĭ numai în favorulŭ Maghiarilorŭ, ridică societăţĭ de cultură maghiare, cu ajutorulŭ cărora pre cei slabĭ de ângerŭ dintre naţionalităţĭ voiesce a-i renega dela limba şi naţiunea în care s'au născutŭ şi crescutŭ şi a-i preface în strĕnepoţĭ de ai lui Arpadŭ. Cu unŭ cuvêntŭ pentru Maghiarĭ se face totŭ, ér pentru noi Românii nimica, ba cu durere vedemŭ că şi ce ni-au datŭ mai nainte cu mâna dréptă acea ne-o iau acum cu cea stângă.

Prin lege este decretată limba română de egalŭ îndreptăţită cu limba maghiară, dér în pracsă de acésta nicĭ pomană, ci din contră limbă nóstră este eschisă dela officiele publice şi încetulŭ cu încetulŭ voiescŭ de-a o eschide şi din scolile nóstre pe carĭ le susţinemŭ din sudórea nóstră.

Comitatulŭ nostru Selagiu încă se bucură de rara fericire cu care este onoratŭ din partea societăţii maghiarisătóre din Cluşiu, care se trudesce a-şĭ estinde aripele sale ocrotitóre şi preste noi. Şi nouĕ fiilorŭ Selagiului ni se apropiă timpulŭ luminei, da! căcĭ sórele culturei maghiare şi preste noi va trimite de aci înainte radele sale. Semnalulŭ ni s'a datŭ. Primăriile (antistiele comunale) au fostŭ provocate prin solgăbirĕi a-şĭ da rĕspunsulŭ la întrebările societăţii cluşene — cunoscute deja on. publicŭ din colónele preţuitei »Gazete;« aşa dară ispita se apropiă de noi, suntemŭ însĕ în firma credinţă că între noi puţinĭ sporŭ va puté face propaganda cluşiană.

Pe la noi, stimate d-le Redactorŭ, până acumŭ nu s'a lucratŭ aşa pe faţă cu maghiarisarea, dér acum şi cârmacii comitatului nostru nu voiescŭ a rĕmâné îndĕrĕmâné îndĕrĕptulŭ Cluşienilorŭ şi Deşienilorŭ fanaticĭ. In dilele trecute solgăbirĕulŭ din cerculŭ Zelăului Viski, Zsigmond, sub nro. 799 din 1885 pe basa articlului XIV § 42 din 1876 a provocatŭ eforiele scolare sĕ procureze pe séma scólelorŭ manualele maghiare »Életmentés es egésségtan« şi »verérkönyo az életmentés es egésségtankoz« dândŭ totodată strictŭ ordinŭ învĕţătorilorŭ ca sĕ le propună elevilorŭ, ér dre judii comunalĭ i-a îndatoratŭ sĕ raporteze la finea fieşcăruia anŭ încâtŭ s'a făcutŭ destulŭ numitului ordinŭ.

Lucru ciudatŭ a impune ca în scólele nóstre confesionale, unde copii nu pricepŭ nicĭ o iotă din limba maghiară, sĕ se propună elevilorŭ, carĭ abia potŭ face ceva progrese în limba lorŭ matetnă. Pentru de a scăpá pe bieţii noştri învĕţătorĭ de încurcala la care i-a adusŭ acéstă ordinaţiune, ar face bine d. solgăbirĕu décă pentru fieşce care învĕţătorŭ din cerculŭ sĕu va procura dela firma „Tisza-Trefortŭ« câte o maşină meshanică, cu ajutorulŭ căreia apoi ca printr'o ţigvă (solcerŭ) sĕ pótă turna în capulŭ copiilorŭ nepricepuţĭ cultura maghiară pe care maghiarismulŭ o cugetă de unica chiămată a civilisá Orientulŭ, dér pe calea apucată fie siguri flămândii noştri contopitori că nu'şĭ vorŭ ajunge ţinta de regeneratorĭ, nu, pentru că cultura nu se rĕspândesce prin răpirea cu forţa a drepturilorŭ nicĭ prin desele insulte aruncate cu atâta obrăsnicià asupra acelorŭ cetăţenĭ pacinicĭ ai patriei, carĭ n'au fericirea a fi membrii ai puternicei rase maghiare, ci prin respectarea „egalităţii, frăţietăţii şi libertăţii“ tuturorŭ popórelorŭ de sub sceptrulŭ augustei case domnitóre lotaringo-habsburgice, fii lui Arpad de acéstă trinitate fugŭ ca draculŭ de tămâiă, ba încuragiaţĭ şi de sprigninulŭ ce-lŭ întêmpină la noii cetăţenĭ perciunaţĭ ai patriei dela micŭ până la mare şi-au pusŭ umĕrulŭ la carulŭ maghiarisării, dér nĕcazulŭ pe ei că deşi au dohotŭ destulŭ nu-lŭ potŭ unge aşa sĕ lunece pe placŭ, ba potŭ dice că acela merge de tóte patru rótele impedecatŭ, şi în scurtŭ va stá pe locŭ, rĕmânêndŭ tótă ostenéla înzadarŭ.

Adĭ Dle Redactorŭ, când îţĭ scriu aceste rêndurĭ, s'a sêmţitŭ în jurulŭ nostru unŭ cutremurŭ de pămêntŭ, care na duratŭ mai multŭ de o minută, dér a fostŭ destulŭ de puternicŭ încâtŭ a clătinatŭ edificiile de cugetai că acuşĭ se vorŭ ruina. Poporulŭ, care nu-şĭ mai aduce aminte de asemenea evenimentŭ, întêmplatŭ în părţile nóstre, a fostŭ cuprinsŭ de spaimă şi-lŭ ţine de rĕu augurŭ.

Circeanulŭ.

Rĕsboiu vamalŭ între Ungaria şi România.

»Sieb. Deutsch. Tgbl.« şi chiar guvernamentalulŭ »Hermanst. Ztg.,« găsescŭ că nedreptate s'a făcutŭ comercianţilorŭ românĭ dela Cânenĭ, înapoindu-li-se din Steinbruch transportulŭ de porcĭ fără nicĭ o causă. Amêndouĕ aceste foi susţinŭ, că porcii s'au găsitŭ deplinŭ sănĕtoşĭ şi că închiderea graniţelorŭ s'a ordonatŭ pe nedreptŭ.

Guvernulŭ românŭ încă rĕspunde cu aceleaşĭ mĕsurĭ. Se vede că guvernulŭ nostru şi-a pusŭ în gândŭ sĕ omóre comerciulŭ şi industria ardelénă, căcĭ Ardélulŭ are multe daraverĭ cu România.

Câtŭ de amarŭ e statulŭ vecinŭ din causa mĕsurilorŭ aspre luate de guvernulŭ unguresců în contra esportului românŭ, ne arată următórea comunicare ce ni o dă „Kronst. Zeitung.:«

»Protocolulŭ camerii comerciale şi industriale din Braşovŭ din şedinţa dela 24 Aprilie 1885 cuprinde între altele o informaţiune a d-lui Diamandi Manole, preşedintele camerii, care ne umple în adevĕrŭ de consternaţiune. Preşedintele ne a comunicatŭ experienţele, pe care le-a câştigatŭ de curêndŭ la concursulŭ d-sale pentru furnisarea de materii de haine de Braşovŭ pentru armata română pe anulŭ 1885. Elŭ a presentatŭ şi de astădată, precum în toţĭ anii, ministrului reg. românescŭ de rĕsboiu mostrele sale şi a primitŭ dela acesta rĕspunsulŭ, că ministerulŭ românŭ a hotărîtŭ ca, pre lângă tótă îndestulirea cu materiile comandate pentru îmbrăcarea armatei din Braşovŭ prin d-lŭ Diamandi Manole, sĕ numai cumpere marfă austro-ungară şi prin urmare nicĭ marfă de Braşovŭ, deórece Austro-Ungaria se închide în contra imrotrului de producte române (vite şi lână.) Elŭ, referentulŭ a cerutŭ în acestŭ casŭ întrepunerea ambasadorului ces. reg. din Bucurescĭ prin o cerere, pe care a cetit-o, şi acuma aştéptă după resultatŭ. Dacă va rĕmâné lucrulŭ cu acéstă esclusiune, la hotărîrea d-lui ministru românŭ, în acestŭ casŭ se va face multă daună atâtŭ d-sale, câtŭ şi mai multorŭ fabricĭ de postavŭ din Braşovŭ.

„După ascultarea acestei întêmplărĭ consternătóre şi după ce membrii presenţĭ ai camerei au mulţumitŭ d-lui Diamandi Manole pentru ostenelele sale, ce suntŭ spre binele întregului, camera a luatŭ următórea hotărîre:

»Impărtăşirea d-lui Diamandi Manole nu numai că sĕ ia spre sciinţă cu mulţămită, ci se va face totodată raportŭ despre acésta d lui ministru r. ung. de comerciu pentru considerarea ocasională a acestei dispoşiţii îndreptate în contra Austro-Ungariei.«

In astfelŭ de împrejurărĭ, nu scimŭ, deu, cum se va putea reînoi convenţia comercială cu România, aşa ca comerţulŭ şi industria nóstră sĕ nu decadă. Guvernulŭ vienezŭ ar fi dispusŭ sĕ ţie sémă de cererile României, dar celŭ din Pesta se pare că nu vrea sĕ scie de acésta.

Congresulŭ literarŭ internaţionalŭ.

Alŭ optulea congresŭ literarŭ şi artisticŭ internaţionalŭ îşĭ va ţiné sesiunea la Madridŭ, în Octomvre 1885, spune „Telegrafulŭ.«

Cu ocasia acestui congresŭ, Asociaţia a desemnatŭ ca subiectŭ alŭ concursului internaţionalŭ cestiunea următóre:

Simţĕmêntulŭ onórei: Espresia sa în literatura spaniolă şi în literaturile celorlalte ţĕrĭ.

Scriitorii din tóte ţĕrile suntŭ învitaţĭ ca sĕ concure.

Manuscriptele, a cărorŭ lungime nu trebue sĕ fie mai mare de 1000—1200 linii, trebuescŭ adresate, francate şi recomandate, înainte de 31 Augustŭ 1885, secretarului generalŭ alŭ Asociaţiunei. d. J. Lermina, la Bry-sur-Marne (Seine).

Nu va trebui sĕ fie semnate; ele vorŭ avea pe plicŭ o devisă, care va fi repetată pe unŭ plicŭ pecetluitŭ conţinêndŭ numele şi adresa concurentului; plicurile nu vorŭ fi deschise decâtŭ după hotărîrea juriului, compusŭ din comitetulŭ de onóre şi din biroulŭ Asociaţiei

Se vorŭ decerne douĕ medalii, una ca ânteiulŭ premiu, şi-a doua ca alŭ doilea.

Preşedintele de onóre alŭ Asociaţiei a fostŭ Victor Hugo, care nu va puté fi înlocuitŭ în acestŭ distinsŭ rangŭ.

Preşedinţĭ suntŭ: d-nii Torrès Caicedo, Louis Ulbach, Adolfo Calzads şi T. Robert Fleury.

Vice-preşedinţĭ: d-nii Alphonse Pajès, Armand Dumaresq, Louis Ratisbonne, Ladislas Mickievicĭ şi Clifford Millage.

Secretarŭ-generalŭ: d. Jules Lermina; secretarĭ: d-nii Fr. Baetzmann, C. Ebeling, Louis Cattreux, Al. Cahen şi Ocampo.

Intre membrii comitetului esecutivŭ aleşĭ în sesiunea dela Bruxelles, vedemŭ figurândŭ şi pe d-nii B. P. Haşdĕu şi Gh. Giuvara.

Cestiuni economice

Brașovŭ, 24 Maiu v. 1885.

Dle Redactorŭ! Două prelegerĭ economice nu de ..ţină valóre faţă cu imprejurările locuitorilorŭ acestui ..utŭ mĕ îndémnă e mĕ folosi de câteva momente libere ..re a le da însemnătatea cuvenită.

Diarulŭ germanŭ din loc »Kr. Ztg.« a publicatŭ mai ..unădĭ o seriă de articulĭ despre cultura albinelorŭ. Acésta s'a făcutŭ ca unŭ felŭ de pregătire care, sĕ atragă ..tenţiunea acelora pe carĭ 'i-arŭ putea interesa mai de ..rópe astfelŭ de cunoscinţe. Acelaşĭ diarŭ în No. 95 ..la 27 Aprile n. din éstŭ anŭ comunică apoi programulŭ ..ui cursŭ mai sistematicŭ atâtŭ teoreticŭ câtŭ şi prac..cŭ din albinăritŭ, ca unŭ ramŭ de cultură, care e aicĭ ..i multŭ negligeatŭ decâtŭ orĭcare altulŭ, cu tóte favo..bilele împrejurărĭ ce le avemŭ. Iniţiativa la acestŭ ..rsŭ p ecum şi la altulŭ de altă categoriă, despre ..re voiŭ vorbi mai la vale, s'a luatŭ în sînulŭ reuniu..i germane economice comitatense din locŭ (Kronstädter ..mitats-Landwithschaftsverein), a căreĭ conducere o pórtă ..osulŭ parochŭ ev. lut. dela biserica s-tului Bartolomeiŭ .. Braşovulŭ vechiŭ dl. Ioh. Hubes ca preşedinte şi dl. ..th Morres ca secretarŭ. Tótă reuniunea se împarte în ..i multe secţiunĭ, între carĭ îmĭ permitŭ a considera ..i mai de aprópe pe cea care sĕ ocupa specialŭ cu ..ltura albinelorŭ şi pe cea care cultivă în specialŭ ra..lŭ pomologicŭ. Fiecare secţiune îşĭ are câte unŭ con..cĕtorŭ specialistŭ. Conducĕtorulŭ secţiunei celei din.. este dl. Horvath, telegrafistŭ, iar celei din urmă d-lŭ ..vocatŭ Bachmayer. Prin organele conducĕtóre ale Reu..nei se ordinéză din timpŭ în timpŭ câte unŭ cursŭ .. cele memorate mai susŭ. Astfelŭ de cursurĭ, fórte ..e sistemisate, s'au ţinutŭ în dilele acestea şi anume ..lŭ de albinăritŭ din 1—5 Maiu n. în stupina de la ..mătură a d-lui G. Horvath, iar celŭ din pomăritŭ la 30 ..iu n. a. c. în frumósa grădină de pe livadea poştii a ..lui Bachmayer.

Arŭ trebui sĕ se scrie cóle întregĭ, décă arŭ fi, ca .. se arate totŭ decursulŭ interesantelorŭ prelegerĭ amin..te mai susŭ. La acestŭ locŭ îmĭ permitŭ însă a mĕ ..rgini numai pe lângă o descriere în liniamentele cele ..i generalĭ.

1. Cursulŭ de albinăritŭ s'a începutŭ Vinerĭ, .. Maiu n. la 10 ore înainte de amédĭ; solemnitatea des..derii s'a datŭ prin preşedintele Reuniunei d-lŭ I. Hubes ..ră pe verdéţă în grădina d-lui prelegĕtorŭ G. Horvath ..tr'unŭ cuvĕntŭ căldurosŭ şi însufleţitorŭ faţă cu cul..a albinelorŭ. Ascultătorĭ la acestŭ cursŭ au fostŭ cam ..o 20, între carĭ erau mulţĭ chiar din împrejurime atât ..te particularĭ cât şi mai vîrtosŭ dintre învĕţătorii saşĭ, ..ace dovedesce unŭ mare interesŭ cătră totŭ ce e bunŭ .. folositorŭ. In decursŭ de 5 dile s'au ţinutŭ — con..ŭ programului statoritŭ deja prin biroulŭ Reuniunei— ..prelegerĭ atâtŭ înainte câtŭ şi după amédĭ. Materialulŭ ..puşŭ a fostŭ pecâtŭ de variatŭ, pe atâtŭ şi de bogatŭ.

S'a descrisŭ corpulŭ şi viaţa albinelorŭ, isvorulŭ ..ecatŭ de venitŭ, la care póte ajunge omulŭ prin cul..a albinelorŭ, apoi s'au propusŭ şi esplicatŭ în modu ..te amĕrunţitŭ diferite modalitĕţĭ de tractare întru pro..varea măiestrită a culturei albinelorŭ. Orĭce esplica..e teoretică se arĕta în practică în frumósa stupină .. d-lui prelegĕtorŭ; chiar ascultătorii manipulau cu ..pii cu tótă încrederea şi dibăcia, propriă de altfelŭ ..ai cultivatorilorŭ rutinaţĭ ai stupăritului. Punc..e generalĭ, pe lângă carĭ s'au grupatŭ singurati..e prelegerĭ teoretice şi practice, au fostŭ cam urmĕ..le: Scóterea stupilorŭ din iarnă, revisiunea lorŭ, ..tarea lorŭ în primăvară, înmulţirea albinelorŭ, înmul..a măiestrită a stupilorŭ, tractarea lorŭ după înmulţire ..rea productelorŭ albinelorŭ, plantele nutritóre, prin .. sĕ promovéză cultura lorŭ, intuirea diferitelorŭ apa..e necesarii la cultura albinelorŭ, dintre carĭ merită ..ŭ administraţiunea unŭ aparatŭ pe catŭ de simplu pe ..tŭ de practicŭ pentru scóterea mierei din figurĭ fără .. a sĕ vătăma aceştia.

Tóte aceste prelegerĭ afară de cea din urmă au ..tŭ ţinute de d-lŭ G. Horvath în stupina D-sale dela ..mătură. Zelulŭ şi bunăvoinţa d-lui Horvath pentru ..este prelegerĭ a fostŭ necalculabile, d-sa a jertfit totul pentru ..estscop inalt, şi încă între nisce împrejurărĭ dintre cele mai ..oróse în sînulŭ familiei şi nefavorabile încâtŭ privesce ..ţiunea sa de telegrafistŭ, de unde necăpĕtând con..iu, s'a ajutoratŭ prin substituirea colegilorŭ sĕi. — ..ma prelegere în acéstă materiă a fostŭ ţinută de dl ..ner O. Luckhardt în frumósa vilă a dsale din apro..erea gărei Braşovului. Acĭ s'a vĕdutŭ altfelŭ de con..rucţiă atât la coşniţe câtŭ şi la stupina întrégă, apoi ..strucţia cea foarte simplă a aparatului de scosŭ ..rea din fagurĭ; grădina dsale încă este întocmită cu ..tŭ. După intuirea şi a altorŭ aparate de interes s'a ..eiatŭ cursulŭ albinăritului printr'unŭ discursŭ rostitŭ ..tótă pompa din partea respectivului parochŭ preşedinte .. Hubes, care a şi adusŭ mulţumită dlorŭ prelegĕtorĭ şi ..specialŭ dlui Horvath în numele reuniunei. Merită în..devĕrŭ tótă lauda stăruinţele dlorŭ prelegĕtori în privinţa acésta. Priméscă pe acéstă cale şi căldurósele mele mulţumirĭ pentru jertfele aduse! (Va urma.)

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Şeculia de Câmpiă, 1 Iuniu 1885.

O mângâiere trebuie sĕ simţéscă în inima sa orice călĕtorŭ nepreocupatŭ, care trecêndŭ prin Câmpiă va cerca şi se va convinge despre progresulŭ surprindĕtorŭ la care a inaintatŭ de unŭ timpŭ încóce starea scólelorŭ nóstre confesionale române. Potŭ sĕ dicŭ, că mai în fiecare comună românéscă edificiulŭ celŭ mai mândru şi mai pomposŭ este şcóla, aşa în câtŭ omulŭ trebuie sĕ admire zelulŭ încordatŭ şi ne înfrânta activitate a conducĕtorilorŭ bisericescĭ, apoi devoţiunea şi rara bunăvoinţă a poporului care, deşi miserŭ şi împilatŭ, dar când e vorba de binele şi înaintarea naţiunei sale este gata a jertfi totulŭ.

Atarĭ şcolĭ frumóse aflămŭ în comunele învecinate: Pogăcéua, Velcheriu, Şermaşiu, Frata şi aşa mai departe mai în fiecare comună românéscă. Eu însĕ nu voiescŭ şi nicĭ nu suntŭ competentŭ a judeca şcólele altorŭ comune, de aceea mĕ voiu mulţumi a esprima pentru mine şi poporŭ bucuria sufletéscă şi profunda mulţumire ce ni-o procură şcoala nóstră românéscă. la pórta căreia amŭ vĕdutŭ mulţĭ trecĕtorĭ stândŭ în locŭ, admirând'o şi dicêndŭ, că »mai frumósă decât acésta nu credŭ sĕ se afle altă şcólă în Câmpiă«. Dar nu numai splendórea şi frumseţea edificiului este ceeace ne mişcă sĕ ne esprimămŭ mulţumirea nóstră, cât mai vĕrtosŭ progresulŭ doveditŭ în acéstă şcólă, căcĭ Ddeu ne-a dăruitŭ cu unŭ învĕţătorŭ, care în decursŭ de 8 lunĭ a făcutŭ peste aşteptare multŭ. Dl Adamŭ Maiorŭ încă de multŭ ne era cunoscutŭ din diaristica română de unŭ învĕţătorŭ destoinicŭ, ér în decursulŭ acestui anŭ şcolasticŭ venindŭ în mijlocul nostru, ne-a arĕtat în faptă destoinicia sa. Nu e lipsă aci de laudă, căci faptele dlui Adamŭ Maiorŭ sunt destul de puternice pentru a'i da cea mai viuă expresiune ce se cuvine unui învĕţătorŭ bravŭ şi în totŭ respectulŭ consciu de misiunea sa.

Deşi numai 8 luni trecură de când dl Adamŭ Maiorŭ a păşitŭ ca învĕţătorŭ la acéstă şcólă, noi ne putemŭ lăuda cu unŭ numĕrŭ frumosŭ de preste 50 copii, cari sciu fluentŭ scrie şi ceti. In acéstă privinţă admirămŭ pre bunulŭ nostru învĕţătorŭ cu atâtŭ mai tare cu câtŭ suntemŭ convinşĭ despre tractarea nimerită şi manierele plăcute prin carĭ a sciutŭ captiva încrederea, atenţiunea şi iubirea micuţilorŭ sĕi discipulĭ. Nu a neglesŭ d Maiorŭ faţă cu pruncii, nicĭ unulŭ dintre obiectele de învĕţĕmêntŭ, dar mai vĕrtosŭ ne-a pusŭ într'o seriósă uimire progresulŭ în desemnŭ, în limba română şi în socotélă, căci nu numai resolvirea orĭ căreĭ teme cu ajutorulŭ celorŭ patru operaţiunĭ aritmetice fundamentalĭ, dar şi calcularea cu frângerĭ vulgarĭ şi decimalĭ, volumulŭ cubicŭ, aflarea suprafeţei de orice formă o sciu lucra esactŭ şi cu cea mai mare securitate o parte însĕmnată dintre elevii domnului Adamŭ Maiorŭ.

In faţa unui sporŭ aşa frumosŭ într'unŭ timpŭ atâtŭ de scurtŭ afirmŭ cu credinţă tare, că dacă d. Maiorŭ îşĭ va continua misiunea sa cu acelaşŭ zelŭ, preste puţinŭ timpŭ poporulŭ comunei nóstre va fi în tótă privinţa la culmea misiunei sale.

Până atuncĭ însĕ esprimŭ şi împreună cu mine îşĭ esprimă oricare părinte recunoscĕtorŭ mulţămirea sa, dorindŭ devotatului nostru învĕţătorŭ ca pentru cruntele sale jertfe aduse pre altarulŭ poporului românescŭ, Ddeu sĕ-lŭ mângâie cu bunătatea sa şi cu îndurările sale sĕ-lŭ recompenseze!

Bine ar fi şi amŭ dori, ca faptulŭ d-lui Adamŭ Maiorŭ sĕ-lŭ urmeze şi alţĭ confraţĭ ai sĕi şi atuncĭ de sigurŭ că nu preste multŭ timpŭ amŭ puté ride noi de strĕinĭ şi nu strĕinii de noi.

Iacobŭ Calianŭ,
proprietarŭ.

DIVERSE.

O întêmplare îngrozitóre. — I se comunică »Rĕsboiului« următórele din Craiova: Joi 23 curentŭ pe la ora 3 şi jumĕtate după amiadĭ, pe când se începuse lucru la o bina a d-lui Parupschi din strada Unirii s'au surpatŭ din temeliă pe lucrătorĭ casele de alăturĭ cu două etaje foste ale d-nului Scarlatŭ Parisŭ, unde se afla unŭ magazinŭ de tapiserie alŭ d-lui Israilovicĭ. Desastru este înfiorătorŭ, căcĭ pe toţĭ lucrătorĭ i-au strivitŭ zidurile în acea grópă. Mai totŭ oraşulŭ şi cu administraţia s'au adunatŭ spre a da ajutorŭ acelorŭ nenorocite victime d. prefectŭ însuşĭ a pusŭ mâna spre a scăpa viaţa înmormântaţilorŭ de vii. Până acuma s'au scosŭ 11 victime parte cu puţină viaţă, parte striviţĭ de totŭ. Chiriaşulŭ de susŭ împreună cu femeea şi unŭ copilŭ s'au scosŭ cu puţină viaţă şi s'au trimisŭ toţĭ la spitalŭ spre a le da ajutorŭ de va mai fi putinţă. Se crede, că totŭ mai suntŭ 4 séu 5 nenorocĭţĭ sub dărâmăturile zidurilorŭ. La acéstă întâmplare s'a datŭ ordinŭ de prefectŭ de au venitŭ pe dată pompierĭ cu instrumente şi tóte birjele încărcate cu soldaţĭ dela casarmă pentru a da ajutorŭ. Tótă mobila, oglindĭ etc. din magasinulŭ de tapiseria s'a făcutŭ în mii de bucăţĭ, din fericire stăpânulŭ magazinului nu se afla acasă, asemenea şi femeea lui plecase dimineţa la Bucurescĭ. Acésta spre sciinţa d-lorŭ inginerĭ, carĭ dau voiă a se construi binale când cele de alăturĭ suntŭ într'o ruină completă. Ingineriulŭ comunii şi architectulŭ binalii suntŭ arestaţĭ.

***

O operaţiune ciudată. — Doctorulŭ Beclard a cititŭ în şedinţa Academiei franceze dela 26 Maiu stilŭ nou, o scrisóre a doctorului Chilbert, care comunică resultatele unei operaţiunĭ de necredutŭ. O fată, perdêndu'şĭ ochiulŭ bolnavŭ de exoftalmie şi de glaucomă, doctorulŭ Chilbert scóse ochiulŭ bolnavŭ şi puse în locu'i ochiulŭ unui lapin (iepure de casă). Transplantarea s'a făcutŭ la 5 Mai. Astădĭ ochiulŭ se hrăneşte, se mişcă, presintéză o consistenţă apróρe normală; ocolurile transparente abia mai suntŭ turbure. Resultatulŭ, dice operatorulŭ, este prea satisfăcĕtorŭ; ochiulŭ de lapinŭ este de preferatŭ ochiului de sticlă, şi nimicŭ nu spune că nu se va putea obţine o întórcere a functiunilorŭ viduale. Trebue sĕ adăogămŭ că acéstă din urmă promisiune a cam făcutŭ sĕ zimbéscă grava Academiă.

***

Cutremur de pămêntŭ. — Unŭ înspăimêntătorŭ cutremurŭ de pămêntŭ s'a produsŭ în Indiile englese, provincia Caşmirŭ. După o depeşă primită la Londra, cele dintêiu scuturăturĭ au începutŭ Dumineca şi de atuncĭ continuă fără încetare la intervale de câte dece minute. Mai multŭ de cinci-decĭ de persóne se dice că aŭ peritŭ deja, însĕ acéstă cifră se baséză pe socotéla dintêiu, care trebuie sĕ fie departe de cea adevĕrată. Numĕrulŭ morţilorŭ trebuie sĕ fie multŭ mai mare. Numĕrulŭ rĕniţilorŭ este enormŭ. Animalele domestice au peritŭ cu sutele. Casarma trupelorŭ de cavaleriă dela Sirinagar e distrusă şi o mare parte de oraşŭ se află în ruine. Poporaţiunile sunt cuprinse de spaimă şi fugŭ în corăbii pe apă orĭ sub corturĭ pe câmpŭ. Provincia Caşmirŭ face parte din principatulŭ de Lahora în regiunea munţilorŭ Himalaia. Ea se mărginesce la nordŭ cu China, la apusŭ cu provincia Peshawur, la răsăritŭ şi miadă-di cu Pendjebul, unde a avutŭ locŭ întrevederea de curêndŭ a emirului Afghanistanuluĭ cu vice-regele Indiilorŭ, lordulŭ Dufferin. Siringar, despre care se vorbesce mai susŭ, este capitala Caşmirului şi are 75,000 locuitorĭ, între carĭ mulţĭ englesĭ.

***

Unŭ non modŭ de sinucidere. — Unŭ individŭ din Dedham, a căruĭ identitate n'a pututŭ fi stabilită, neavêndŭ cu ce sĕ cumpere unŭ revolverŭ sĕ se sinucidă, 'şĭ-a închipuitŭ altŭ modŭ de sinucidere: luă unŭ tubŭ de aramă, îlŭ încărcă cu pulbere şi glonţe; tubulŭ astfelŭ încărcatŭ a fostŭ legatŭ de unŭ copacŭ. După aceea individulŭ 'şĭ-a legatŭ picićrele cu o funiă şi s'a culcatŭ la pămêntŭ lângă tubulŭ încărcatŭ; cu unu chibritŭ dĕdŭ focŭ pulberei din tubŭ prin o mică gaură. Mórtea a fostŭ instantanee; corpulŭ era aşa de mutilatŭ, că nu mai avea formă omenéscă.

BIBLIOGRAFIA.

Atheneulŭ românŭ: Conferinţe publice 1883—1884 Vol. I. — Confer. 1: „Discursulŭ de deschidere“ de C. Esarcu. »Invĕţăminte din Istoria Patriei« de N. Ionescu. — Confer. 2: »Relaţiunile Franciei cu România sub Ludovicŭ XIV, XV şi XVI« de V. A. Urechiă. — Confer. 3: «Invĕţăminte din Istoria Patriei», continuare de N. Ionescu. — Confer. 4: »Apocrifele în literatura română«, de Dr. M. Gaster. — Conf. 5: „Partidele într'unŭ Statŭ constituţionalŭ« de C. Dissescu. — Confer. 6: „Petrea Creţulŭ Şolcanŭ, lăutarulŭ Brăilei« de G. Dem. Teodorescu. — Confer. 7: »Patriotismŭ şi Cosmopolitismŭ« de G. D. Pallade, — Confer. 8: „Statulŭ anticŭ şi Statulŭ modernŭ“ de C. C. Arionŭ. — Conferenţe publice 1884—85. Confer. 10: „Progresele igienei din cei din urmă anĭ“ de Dr. I. Felix. — Confer. 11: „Programulŭ generalŭ alŭ conferinţelorŭ Atheneului 1884—85“. „Discursulŭ de deschidere“ de C. Esarcu. „Elementulŭ patrioticŭ în Cronicele române“ de Ionescu-Gion. „XX Aniversare a Atheneului românŭ“. — Confer. 12: „Instituaţiunea militară basată pe şcólă“ de generalŭ I. E. Florescu, — Bucuresci, editura librăriei Socecŭ et Comp. 1884—85.

AVISŬ TEATRALŬ PREALABILŬ

Subsemnatulŭ amŭ onóre a preveni pe onor. publicŭ că voiŭ arangia cu societatea mea de operete compusă din 42 persóne artiştĭ de primulŭ rangŭ, deocamdată numai două representaţiunĭ în Braşovŭ în hala festivă, cu scopŭ de a face cunoscută trupa mea dinaintea onor, publicŭ. Fiindŭ distinsă cu favorulŭ locuitorilorŭ acestui nobilŭ oraşŭ voi deschide mai tărdiu unŭ ciclu mai mare de representaţiunĭ. Prima se va da Sâmbătă în 1/13 Iuniu 1885 în hala festivă cu piesa

Rĕsboiulŭ veselŭ

mare operă bufă de I. Strauss. Testŭ de Zell şi Eenée.

Voindŭ a face astfelŭ o încercare voiŭ deschide abonamentŭ numai după ce amŭ datŭ vr'o două representaţiunĭ şi numai décă va dori publiculŭ acésta ceeace se va anunţa în afişurile de di. Cu distinsă stimă.

Carol Polgar.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98 85
Rentă de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	102.
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.20
Bonurĭ croato-slavone	102. -
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.75
Renta de hărtiă austriacă	82 50
Renta de arg. austr.	83.05
Renta de aurŭ austr.	108.05
Losurile din 1860	139 20
Acţiunile băncel austro-ungare	858 —
Act. băncel de creditŭ ung.	288 50
Act. băncel de creditŭ austr.	289.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.85 —
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.98
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	—	90
Renta rom. amort. (5%)	—	93
» convert. (6%)	—	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	31
Credit fonc. rural (7%)	—	103¼
» „ „ (5%)	—	87¼
» » urban (7%)	—	10J¼
» » » (6%)	—	93
» » » (5%)	—	85¼
Banca naţională a Românieĭ	1200	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	282	—
« » » Naţională	230	—
Aurŭ	10.20(%)	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovu

din 9 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 94	Vênd.	8.96
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9 87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.-
Ruble Rusescĭ	»	124.—	„	125.-
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Beiŭ, Vodă, Domnŭ

ROMANŬ ISTORICŬ

de *Theochar Alexi.*

Apare în broşurĭ à 20 crucerĭ, 50 banĭ una cu ilustraţiunĭ originale.

Romanulŭ va fi completŭ cu 34 broşurĭ.

Orĭ ce librarŭ, colportorŭ, legătorŭ de cărţĭ etc. este gata a procura aceste broşurĭ franco, duse la casele onor. cetitorŭ.

Acéstă scriere este unică în tótă literatura română, căcĭ în ădevĕrŭ nu posedămŭ nicĭ unŭ romanŭ originalŭ coprindêndŭ peste 1000 de paginĭ din care, nicĭ una nu este lipsită de interesŭ pentru orĭ ce cetitorŭ.

O variaţiune bogată, precum nu oferă nicĭ unulŭ din romanele traduse, apoi interesulŭ ce ni sĕ excită pentru faptele istorice, preface lectura acestui romanŭ în o adevĕrată plăcere, în unŭ bogatŭ isvorŭ nu numai de distracţiune ci şi de instrucţiune.

Textulŭ romanului este însoţitŭ de ilustraţiunĭ, care şi aceste sunt originale, compuse de unŭ artistŭ anume pentru acéstă scriere. Ea cuprinde istoria Românieĭ, începêndŭ cu fanariotulŭ Caragea, trecêndŭ la revoluţiunea eterii grecescĭ şi a lui Tudorŭ Vladimirescu, a căruĭ viéţă, fapte şi mórte tragică sunt cu de amĕnuntulŭ descrise, atinge revoluţiunea dela 1848, tractéză pe largŭ Domnia lui Cuza, dândŭ unŭ tablou amenunţitŭ despre acea epocă şi încheiă cu alegerea lui Carolŭ de Hohenzollern.

Firulŭ, pe care sĕ înşiră aceste tablourĭ istorice, sĕ compune din unŭ sujetŭ sensaţionalŭ în tótă puterea cuvêntului. — Unŭ tată, perḑêndŭ zestrea fiicei sale, într'o scenă, unde acésta o reclamă dela elŭ, îşĭ ese din fire şi o lovesce de mórte. Pentru a scăpa de pedépsa legii, o târesce în grădină, unde îi taie capulŭ, îngropându-lŭ, pentru a face sĕ créḑă lumea, că cadavrulŭ fără capŭ, este alŭ altei persóne. Cu tóte astea sĕ vede silitŭ a mărturisi faptulŭ şi este condamnatŭ la muncă silnică. După câtva timpŭ sĕ descoperă că.... dar cine voiesce a sci ce se descoperă, citéscă romanulŭ, unde va găsi cu ce sĕ-şĭ aţîţe, ş'apoi cu ce sĕ-şĭ astêmpere curiositatea.

Cine-şĭ procură intregulŭ opŭ de-a-dreptulŭ dela tipografia editóre plătindu-lŭ de-o dată înainte, se va profita de economisirea portului adică va avea sĕ trimétă numai câte 15 crucerĭ de broşură séu pentru **34 broşurĭ 5 fiorinĭ.**

Tipografia Alexi,
BRAŞOVŬ.

Tóte administraţiunile ḑiarelorŭ românescĭ suntŭ rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anunţŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.0'	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 0[illegible]	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.4[illegible]	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.03
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.49	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.28	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.38	6.24	—
Clusiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7 03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3 32	11 45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11 28	—
Blaşŭ	6.09	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.2[illegible]
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.4[illegible]	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.0[illegible]
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 5[illegible]
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.10
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11 12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.[illegible]5
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4 38	—	6.4[illegible]
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7 43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.[illegible]6

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.4[illegible]
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.29

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 59	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11 37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12 58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.